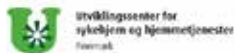

Fagnytt i nord

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester Finnmark

Sámi állmogá buccidraovttaid ja ruokabálvusaidd ovddidanguovddáš Finnmákkas
Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester i Finnmark

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester Hordaland

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester Nordland

NR 1 - MARS 2020

FACT – samarbeid på tvers av tjenester gir resultater for pasientene

«Drar lasset sammen!»/ «GESSET GUORPMI OVTTAS!»

Konferansen Demensomsorg i nord

Fagnettverk Huntington og Knorrebakken ressurscenter

Hamnøy, Lofoten

FACT Sør-Troms: Tom (sykepleier), Helge (vernepleier), Vibeke (psykologspesialist), Arnt (IPS/individuell jobbstøtte), Linda (erfaringskonsulent), Line (sykepleier), Wenche (driftskoordinator), Marino (erfaringskonsulent), Gunn-Berit (vernepleier/leder), Gøril (sosionom), Menno (psykiater), Anne (IPS/individuell jobbstøtte). Nytilsatt psykolog Kristian er ikke med på bildet.

FACT – samarbeid på tvers av tjenester gir resultater for pasientene

FACT (Fleksibelt aktivt oppsøkende behandlingsteam) er et behandlingsformat hvor helsepersonell fra kommuner og spesialisthelsetjenesten jobber i samme team for å gi et helhetlig og sammenhengende behandlingstilbud til innbyggere med alvorlige psykiske lidelser. FACT Sør-Troms var det første teamet i sitt slag i Troms.

Utfordringer med å tilrettelegge for et godt tilbud til pasienter med alvorlige psykiske lidelser som har omfattende svikt i sosial fungering, har vært kjent over tid. FACT kan være løsningen. Det er derfor en nasjonal satsning for å få etablert flere team i Norge. Ved etablering av FACT kreves en felles satsning og et nært samarbeid mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. For å komme i gang, er det mulig å søke økonomisk støtte via fylkesmannen. Helsedirektoratet legger også til rette for opplæring og annen implementeringsstøtte.

FACT Sør-Troms mottok samhandlingsprisen fra Universitetssykehuset Nord-Norge og kommunene i lokalsykehusområdet, som det første teamet i sitt slag. Teamet har nå vært i drift i ett år. Hakk i hæl fulgte FACT Ofoten som tok imot første pasient høsten 2019. Også i Tromsø planlegges det nå etablering av FACT.

Pasientene i målgruppen har vansker som i hovedsak er gjennomgripende og langvarige. Det er erkjent at sammensatte problemer krever ulike tilnærminger. Teamene skal derfor være tverrfaglig slik at et helhetlig behandlingstilbud kan gis. Behovet for tjenester vil kunne variere fra intensiv daglig oppfølging til oppfølging hver 14. dag eller sjeldnere. Brukermedvirkning er viktig, og brukerens interesser, samfunnsintegrering, livskvalitet, rehabilitering og tilfriskning (recovery) vektlegges.

Oppfølging skal skje der personen bor og har sitt nettverk – altså flyttes behandling til brukerens hjem og nærmiljø. FACT Sør-Troms forteller at gjennom denne måten å jobbe på, så etablerer de nå kontakt med personer som man tidligere har slitt med å nå. Pasientene får et tilrettelagt behandlingsforløp, samt bistand til å ta imot de tjenestene de har behov for. For pasienter med samtidige psykiske lidelser og ruslidelse, er det fokus på å gi integrert behandling i henhold til faglige anbefalinger for ROP-pasienter.

FACT Sør-Troms sier at det fortsatt en del utfordringer på systemnivå, blant annet med ulikt journalsystem, ulike lovverk og ulike behandlingsskiltninger som må forenes. Gjennom etablering av FACT, er det nå vi som tjeneste- og behandlingssystem som må løse disse utfordringene og ikke pasientene.

Byggesteiner i FACT - kilde:
<https://rop.no/globalassets/dokumenter/fact-handbok.pdf>

Hanne Borgersen, ansatt ved Knorrebakken boenheter i Harstad og koordinator for Huntingtons sykdom, Nordland, Troms og Finnmark.

Fagnettverk Huntington - nasjonalt fagnettverk for veiledning og kompetanse

Vi skal bidra til å forbedre omsorgstilbudet for personer med Huntington sykdom ved å styrke kompetanse når det gjelder pleie- og omsorg, og kommunal tilrettelegging i de siste faser av sykdommen.

Huntingtons sykdom

Huntingtons sykdom (HS) er en arvelig neurologisk sykdom som er progredierende, over flere tiår. Typiske tegn kan være bevegelsesforstyrrelser, kognitive (demens) og psykiske symptomer. Huntingtons sykdom debuterer oftest i 30-40 års alder, men det varierer betydelig. I Norge har anslagsvis 350-400 personer kliniske symptomer på HS. Anslagsvis et sted mellom 1.000-1.500 er risikopersoner i Norge.

Fagnettverkets hovedmål

- Opprettholde 5 geografisk spredte ressursentre
- Bidra til faglig samarbeid mellom ulike fagmiljøer innen helse- og omsorgstjenester relatert til Huntingtons sykdom
- Samle og spre informasjon, kunnskap og kompetanse om Huntingtons sykdom.

Ressursentrene

Det er etablert 5 ressursentre geografisk fordelt utover landet i Bergen, Oslo, Trondheim, Kristiansand og Harstad. Ressursentrene skal være gode kliniske fagmiljøer som har som oppgave å bistå kommuner i sin region. I samarbeid med Landsforeningen for Huntington sykdom (LHS) utgjør de Fagnettverket.

Knorrebakken boenheter

I region Nord er Knorrebakken boenheter i Harstad kommune ressursentre for Nordland, Troms og Finnmark.

På Knorrebakken jobber vi tverrfaglig og faggruppen vår består av ergoterapeut, fysioterapeut, helsefagarbeidere, assistenter, sykepleiere og vernepleiere. Hvert år gjennomfører vi 2-3 nettverkssamlinger for helsepersonell, og ett årlig heldagskurs i samarbeid med LHS. I 2019 ble det etablert nettverk i Nordland, og det vil i år gjennomføres nettverkssamling på Fauske og i Harstad. Samlingene inneholder foredrag med tema etter ønske, diskusjon og erfaringsutveksling rundt aktuelle problemstillinger. I tillegg reiser vi ut til kommuner så langt det lar seg gjøre for å gi kurs og veiledning knyttet til konkrete behov, og vil tilby også rådgivning over telefon. Ta kontakt med oss: Hanne Karin Borgersen, tlf. 46833145.
<https://fagnettverkhuntington.no/>

Foto: Knorrebakken boenheter

Drar lasset sammen!

Sør-Varanger kommune og Klinikk Kirkenes samarbeider om helhetlige pasientforløp.

Gode pasientforløp i regi av KS og Folkehelseinstituttet har som formål å sikre at eldre og kronisk syke møter helhetlige, koordinerte og trygge tjenester. Som en del av satsningen etablerte Sør-Varanger kommune et bredt tverrfaglig forbedringsteam i februar 2018. Klinikk Kirkenes etablerte et tilsvarende team, og teamene jobbet videre sammen i læringsnettverk. Målet var å forbedre overgangene i pasientforløpet både internt i kommunen og i sykehus, og mellom sykehus og kommune.

Antall akutte sykehusinnleggelses øker blant eldre med kroniske og sammensatte behov. Derfor tok teamene utgangspunkt i fem eldre personer med kroniske sykdommer som hadde hyppige reinnleggelses ved Klinikk Kirkenes. Forbedringsteamene stilte seg en rekke spørsmål:

- Hvordan oppleves hyppige reinnleggelses for pasienten?
- Hva fungerer godt ved innleggelse og utskriving?
- Hvilke problemområder finnes og hva er eventuelt årsakene til disse?
- Hvilke forbedringsmuligheter har vi?

Teamene gjorde en grundig kartlegging av forholdene rundt reinnleggelsene av de fem eldre. Det ble gjennomført intervju med pasienter og deres pårørende samt med helsepersonellet som var involvert i behandlingen. Teamene gjorde en oppsummering av samtlige intervju, og faktiske forhold i forløpet ble kartlagt. Til sist hadde teamene en oppsummering og refleksjon rundt egne funn.

I følge leder av Sør-Varanger kommunes forbedringsteam, Anita Vangen, fant man både kjente og nye faktorer som hadde betydning for hyppige reinnleggelses. For eksempel manglet det epikriser ved utskriving. Blant personalet i kommunen og på sykehuset avdekket man holdninger om «oss og dem». Pårørende og pasienter ga uttrykk for at de ikke alltid følte seg sett eller hørt, samtidig som personalet både på sykehuset og i kommunen til stadighet spurte om de samme tingene. Man så at informasjon gitt på sykehuset ikke alltid var oppfattet eller forstått av pasient eller pårørende.

Forbedringsteamene har gjennom de siste to årene jobbet systematisk med å forbedre rutiner og kvalitets-sikre utskriving og mottak. Blant annet er prosedyrene for dokumentasjon gjennomgått. For å sikre god informasjonsflyt er det avgjørende hvor man dokumenterer og hvordan. Kommunen har laget mal for innleggelsesrapport, og sykehuset har utarbeidet en sjekkliste for planlegging av utskriving. Tidligere var det tilfeldig hvilken ansatt fra hjemmetjenesten som kom hjem til brukeren etter utskriving fra sykehus. Nå kommer en sykepleier hjem til brukeren på utskrivelsesdagen samt på et oppfølgingsbesøk innen tre dager etter utskriving. På besøkene brukes sjekklister i lommeformat som blant annet kartlegger pasientsikkerhet, behov for hjelpemidler, vitale målinger, fysiske hjelpebehov og psykisk helse. Man har også hatt et bevisst forhold til forventninger og holdninger mellom pasient, pårørende og ansatte.

Et forpliktende samarbeid mellom kommunen og sykehuset er etablert og Anita Vangen peker på noen konkrete suksessfaktorer for at man har lyktes. Arbeidet er forankret i ledelsen på begge nivå, forbedringsteamene er tverrfaglig sammensatt og legene er involvert i teamene. Dette er et pågående arbeid som begge team ønsker å forplikte seg til gjennom videre samarbeid i perioden 2020 – 2022.

Anita Vangen (t.v.) leder av tverrfaglig vurderingsteam i Sør-Varanger kommune og Kristin J. Pedersen (t.h.) samhandlingskoordinator ved Klinikk Kirkenes, Finnmarkssykehuset. Anita Vangen (gurut bealde) jođiha Máttá-Várjjaga gieldda fágaidgaskasaš árvoštallanjoavkku ja Kristin J. Pedersen (olgeš bealde) lea Girkonjargga klinihka ovttasdoaimbkoordináhtor, Finnmarkku buohcciviesus. Govven/foto: Anita P. Henninen

Velkommen til Vårkonferansen 2020

I anledning Vårkonferansens 20-årsjubileum har vi i år utvidet til to dagers konferanse, 27. og 28. april 2020. Det er mulig å melde seg på bare en av dagene. Konferansen vil også bli strømmet.

Årets tema er hverdagsmestring og rehabilitering. Temaene belyses fra ulike vinkler og er relevant for helsepersonell i kommune- og spesialisthelsetjenesten. Det blir dialog med innbygger og forelesninger av representant fra Helsedirektoratet, fra ansatte i

hjemmetjeneste og på sykehjem, fra rehabiliteringstjenesten, koordinerende enhet og fra forskere. Konferansen er gratis og det blir servert lunsj. Arrangementet forgår på UiT Norges arktiske universitet, MH2, Auditorium Cerebrum.

For mer informasjon og påmelding: www.deltager.no/varkonferansen2020

Frist for påmelding: 17.april 2020

Skriv for oss om ditt Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)

I forbindelse med at USHT feirer sitt 20-årsjubileum i 2020, ønsker vi å invitere deg til å skrive en tekst til Fagnytt i nord. Tema er din erfaring med utviklings- og kvalitetsforbedringsarbeid i samarbeid med USHT.

Teksten kan være på mellom 1 000 og 2 500 tegn, og kan gjerne følges av digitale bilder. Teksten må også inneholde overskrift, en kort ingress samt navn, tittel, arbeidssted og gjerne bilde av deg som tekstforfatter. Navn på fotograf/bildekilde skal oppgis.

Innsendt tekst må være skrevet på norsk eller samisk. Den må være korrekturlest og ikke vært publisert tidligere.

Ved å sende inn en tekst tillater du redaksjonen å publisere den i Fagnytt i nord. Redaksjonen reserverer seg retten til å redigere og godkjenne bidragene, samt velge bilde.

Innsendt tekst vil honoreres med en trykket utgave av Forbedringsguiden – Teorier, tips og verktøy for forbedringsarbeid i helse- og omsorgstjenesten utgitt av I trygge hender 24/7.

Teksten sendes som vedlegg på epost til jill-Marit.Moholt@uit.no innen 15. september 2020

Sigrid Olausson, rådgiver, Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT), Finnmark/ råddeaddi USHT Finnmark

GESSET GUORPMI OVTTAS!

Mátta-Várjjaga gielda ja Girkonjargga klinihkka ovttasbarget ollislaš divššohasmannolagaid hárrái.

KS ja Álbmotdearvvašvuodainstituhtta lágídit buriid divššohasmannolagaid, maid ulbmil lea dáhkídit, ahte boarrásat ja kronalaš buohccit ožžot ollislaš, buohtalastojuvvon ja oadjebas bálvalusaid. Ángiruššama oassin Mátta-Várjjaga gielda álggahii viiddis fágaidgaskasaš ovddidanjoavkku guovvamánus 2018. Girkonjargga klinihkka álggahii sullasaš joavkku, ja joavkkut ovttasbarge viidáseappot oahppanfierpmádahkan. Ulbmil lei buoridit sirdásemiid divššohasmannolaga oasis nubbái sihke siskkáldasat gielddas ja buohcciviesus, ja buohcciviesu ja gieldda gaskka.

Eanet boarrásat, geain leat bastevaš ja mánggabelat dárbbut, leat dárbbasán johtilit beassat buohccivissui dikšui. Danne joavkkut geahčadišgohte ášši viđa vuoras olbmo čalmmiiguin, geain leat kronalaš buozalmasvuodát ja geat bohte dávjá odđasit dikšui Girkonjargga klinihkkii. Buoridanjoavkkut jerre alddiineaset mánggaid jearaldagaid:

- Mo divššohas vásiha dan, go dávjá gártá boahit buohccivissui dikšui?
- Mii doaimá bures, dallego divššohas boahit dikšui ja go son čálihuvo olggos?
- Makkár váttisvuodát leat, ja mat leat daid vejolaš sivat?
- Man láhkai mii sáhttit buoridit fálaldaga?

Joavkkut kártejedje vuđolaččat dilálašvuodaid dan oktavuodas go dát vihtta boarrása bohte fas dikšui buohccivissui. Sii jearahalle divššohasaid ja sin oapmahaččaid ja maiddá dearvvašvuodabargiid, geat barge singuin. Joavkkut čohkkejedje válđoáššiid buot jearahallamiin, ja kártejedje makkár duohtadilit mannolagas ledje. Loahpadassii joavkkut dahke loahppajurdagiid ja ságaškušše iežaset gávdnosiid.

Mátta-Várjjaga gieldda ovddidanjoavkku jodiheaddji, Anita Vangen, muitala ahte sii gávdne sihke oahpes ja odđá áššiid, main lei mearkkašupmi vuorrasiidda, geat dávjá bohtet ain buohccivissui dikšui. Ovdamearkka dihte váilo epikrisat, go divššohasat ledje olggosčálihuvo. Gieldda

ja buohcciviesu bargiid gaskkas bohte ovdan miellaguottut «min ja sin» birra. Oapmahaččat ja divššohasat dovddahedje, ahte bargit eai álo oaidnán dahje gullan sin, nuppi dáfus fas sihke buohcciviesu ja gieldda bargit álelassii jearahedje daid seammáid. Bođii ovdan ahte divššohas dahje oapmahaččat eai álo lean ádden dieđuid mat adojuvvojedje buohcciviesus.

Ovddidanjoavkkut leat manimuš guokte jagi bargan vuogádatlaččat buoridan dihte rutiinnaid ja sihkkarastin dihte kvalitehta olggosčáliheami ja vuostávdima oktavuodas. Earret eará leat guorahallan dokumentašuvvna bargovugiid. Buori diehtojohtui lea mávssolaš, ahte bargit dokumenterejit ja mo sii dokumenterejit. Gielda lea ráhkadan sierra málle man mielde galgá čállit raportta go divššohas sáddejuvvo buohccivissui. Buohcciviesu fas lea ráhkadan dárkkistanlisttu dan várás, mo ráhkkanit olggosčáliheapmái. Ovdal lei sahtedohko guhte ruovttubálvalusa bargi bođii geavaheaddji geahčái manjilgo geavaheaddji lei olggosčálihuvo buohcciviesus. Dál boahit buohccidivššár geavaheaddji geahčái olggosčálihanbeaivve, ja fitná maiddá čuovvuleamen divššohasa ovdal go leat vássán golbma beaivvi olggosčáliheamis. Fitnama oktavuodas geavahuvvojit lubmii čáhki iskanlisttut, maid vehkiin kártejit divššohasa dorvvolašvuoda, veahkkeneavvuid dárbbu, heakkadehálaš mihtidemiid, rumašlaš veahkkedárbbuid ja psykalaš dearvvašvuoda. Lea maiddá leamaš dihtomielalašvuodta divššohasa, oapmahaččaid ja bargiid gaskasaš vuordámušaid ja miellaguottuid hárrái.

Geatnegahtti ovttasbargu gieldda ja buohcciviesu gaskii lea álggahuvvon, ja Anita Vangen čujuha muhtin konkrehta áššiid, maid geažil bargu lea lihkestuvvan. Goappáge dási hoavddat leat leamaš mielde johtáheamen barggu, buoridanjoavkkut lea fágaidgaskasaččat oktiibiddjojuvvon ja doaktárat leat mielde joavkkuid doaimmain. Bargu joatkašuvvá ja goappašagat joavkkut háliidit iežaset geatnegahttit viidáset ovttasbargui 2020 – 2022 áigodagas.

Jill-Marit Moholt, daglig leder/forsker, Senter for omsorgsforskning, nord, UiT Norges arktiske universitet
Bodil Hansen Blix, førsteamanuensis, Institutt for helse- og omsorgsfag, UiT Norges arktiske universitet

Professor emerita Torunn Hamran (bilde) ledet forskningsprosjektet som var bakgrunnen for konferansen. I tillegg besto prosjektgruppen av professor emeritus Nils Henriksen, førsteamanuensis Bodil Hansen Blix, førsteamanuensis Lill Sverresdatter Larsen og stipendiat/forsker Jill-Marit Moholt. Førsteamanuensis Marit Wolff Skaalvik og professor emeritus Ketil Nordman deltok i en tidlig fase av prosjektet. KILDEN/Ida Irene Bergstrøm

Konferansen Demensomsorg i nord

Dialog mellom forskere, praksisfelt og brukere av tjenester er nødvendig. På konferansen Demensomsorg i nord delte deltakere med spesiell interesse for demensomsorg erfaringer og kunnskap.

Den nasjonale konferansen Demensomsorg i nord ble arrangert den 22 oktober 2019 på UiT Norges arktiske universitet. Konferansen var gratis og åpen for alle, og i alt deltok 123 personer. Ansatte i kommunehelsetjenesten var spesielt inviterte gjester, men også ansatte i spesialisthelsetjenesten, Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT), forskning- og utdanningsinstitusjoner samt pårørende, representanter fra eldreråd og frivillige organisasjoner var til stede.

Konferansen markerte avslutningen på prosjektet «Offentlig demensomsorg. Likheter og ulikheter i bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester i områder med samisk og norsk befolkning» (finansiert av Norges forskningsråd). I prosjektet studerte vi bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester blant eldre, hjemmeboende personer med demenssykdom og deres pårørende. Vi utførte en spørreskjemaundersøkelse til pårørende i 32 kommuner i Nord-Norge og vi intervjuet pårørende og ansatte i kommunale helse- og omsorgstjenester, samt eldre involvert i frivillig arbeid. Prosjektet ville ikke vært mulig å gjennomføre uten betydelig samarbeid, interesse og innsats fra samarbeidspartnere i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Støtte fra Norges forskningsråd gjorde det mulig å dekke reiseutgifter til konferansen for en deltaker fra hver av deltakerkommunene samt for referansegruppen som fulgte prosjektet.

Konferansen var delt inn i tre hovedtema; bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester, brukermidvirkning i helsetjenestene og helse- og omsorgstjenester i distriktene. På programmet sto foredragsholdere fra prosjektgruppen, Statistisk Sentralbyrå, Nasjonalforeningen for folkehelsen og fra København Universitet/Ilisimatusarfik, Grønlands Universitet.

Vi avsluttet konferansen med et dialogpanel der deltakerne fikk anledning til å stille spørsmål, samt kommentere og diskutere resultater. Dette skapte engasjement blant tilhørerne, og vi fikk mange innspill, gode diskusjoner og ideer til fremtidige forskningsprosjekt. Konferansen bidro til dialog og kunnskapsutveksling. Det er viktig at vi som har spesiell interesse for demensomsorg i nord møtes og snakker sammen. Slik kan vi jobbe sammen for å skape demensvennlige samfunn og helse- og omsorgstjenester.

Fagnytt i nord

Foto: Toril Bülow

Kontaktpersoner

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)

Sigrid Olausen

Rådgiver USHT Finnmark
siol@svk.no
Tlf 78 97 21 84

Kristine Grønmo

Sámi álbmoga buhcciidruovttuid ja ruoktobálvalusaid ovddidan-
guovddáš Finnmarkkus
Leder USHT til den samiske befolkningen i Finnmark
kristine.groenmo@karasjok.kommune.no
Tlf 920 28571
www.minorg.no/undervisningssykehjem

Toril Bülow

Leder USHT Troms
toril.bulow@tromso.kommune.no
Tlf 48034599
www.tromso.kommune.no/usht-troms

Tone Krüger

Enhetsleder USHT Nordland
Tone.Kruger@vestvagoy.kommune.no
Tlf 90606337
<https://www.vestvagoy.kommune.no/familie-helse-og-omsorg/>

Eva-Alice Slettevoll

Avdelingsleder USHT Nordland, avd. Vefsn
eva-alice.slettevoll@vefsn.kommune.no
Tlf 99 25 30 51

Senter for Omsorgsforskning, nord

Jill-Marit Moholt

Daglig leder/forsker
jill-marit.moholt@uit.no
Tlf 77660701
www.uit.no/helsefak/sof

Cathrine Arntzen

Faglig leder/professor
cathrine.arntzen@uit.no
Tlf 77644862

Redaksjonen

Sigrid Olausen (USHT Finnmark)
siol@svk.no

Lisbeth Remlo (USHT Troms)
lisbeth.remlo@tromso.kommune.no

Tone Krüger (USHT Nordland)
Tone.Kruger@vestvagoy.kommune.no

Sari Lindgren (Senter for omsorgsforskning, nord)
sari.j.lindgren@uit.no

Jill-Marit Moholt (Senter for omsorgsforskning, nord)
jill-marit.moholt@uit.no

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Finnmark

Sámi álbmoga buhcciidruovttuid ja ruoktobálvalusaid
ovddidan- guovddáš Finnmarkkus
Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester til alle samiske befolkninger i Finnmark

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester
Nordland

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Nordland

Utvikling gjennom kunnskap